

Innst. S. nr. 43

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget frå finanskomiteen

Dokument nr. 8:90 (2005-2006)

Innstilling frå finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ine Marie Eriksen, Gunnar Gundersen og Jan Tore Sanner om skattemessig likebehandling ved oppretting av gaveprofessorater ved universiteter og høyskoler

Til Stortinget

SAMANDRAG

Dagens skatteregler praktiseres slik at givere som gir midler til opprettelse av gaveprofessorater, får anledning til skattefradrag for gaven bare i de tilfeller der vedkommende institusjon har statlig styrerepresentasjon. Dette fører f.eks. til at gave til opprettelse av et gaveprofessorat ved Norges Handelshøyskole gir skattefradrag, mens en tilsvarende gave til opprettelse av et gaveprofessorat ved Stiftelsen Handelshøyskolen BI ikke omfattes av ordningen med skattefradrag.

Etter den nye universitets- og høyskoleloven er det likestilling mellom offentlige og private institusjoner for så vidt angår kvalitetssikring og akkreditering. Et krav om statlig styrerepresentasjon, som kan ha vært godt begrunnet under tidligere lov- og regelverk, burde derfor ikke lenger være avgjørende for om en institusjon kan motta gaver til vitenskapelige formål med fradragrett for giveren. Dagens praktisering av skatteloven § 6-42 bidrar til en urimelig og utilsiktet forskjellsbehandling mellom institusjoner innenfor høyere utdanning.

Stortingsrepresentant Gunnar Gundersen tok opp saken i et skriftlig spørsmål 26. april 2006 (spørsmål nr. 803) til finansministeren. Statsråd Kristin Halvorsen står i svaret fast på at kravet om statlig medvirkning må gjelde generelt. Statsråden mener også at en generell avvikling av kravet om statlig medvirkning kan reise administrative og kontrollmessige problemstillin-

ger, og at det er vanskelig å overskue konsekvensene av en slik utvidelse av ordningen med skattefradrag for gaver til vitenskapelige formål.

Forslagsstillerne mener at dagens praktisering av skatteloven kan endres uten slike vidtgående konsekvenser. Tvert imot vil opprettelse av gaveprofessorater bare være aktuelt ved et fåtall institusjoner innenfor høyere utdanning. Siden dagens praktisering av skatteloven § 6-42 er basert på:

"(...) at Finansdepartementet i sin praksis har antatt at vilkåret om statlig medvirkning innebærer et krav om at staten må være representert i institusjonens styre (...)"

Det står departementet fritt til å endre sin praksis på dette området. Forslagsstillerne mener at den nye universitets- og høyskoleloven og kravene om NOKUT-akkreditering (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) betyr at situasjonen for private institusjoner innenfor høyere utdanning er vesentlig endret i forhold til tidligere.

Forslagsstillerne mener at det er viktig å fjerne dagens urimelige forskjellsbehandling, som åpenbart er i strid med intensjonene om likebehandling mellom offentlige og private institusjoner i den nye universitets- og høyskoleloven. Forslagsstillerne mener at man uten problemer kan utvide ordningen med fradrag for gaver til opprettelse av gaveprofessorater til å omfatte alle NOKUT-akkrediterte institusjoner innenfor høyere utdanning.

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved institusjoner innenfor høyere utdanning, under forutsetning av at vedkommende institusjon er akkreditert av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen)."

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Rolf Terje Klungland, Torgeir Micaelsen, Reidar Sandal, leiaren Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Eirin Kristin Sund, frå Framstegspartiet, Gjermond Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Svein Flåtten, Peter Skovholt Gitmark og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Heikki Holmås, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syversen, frå Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, og frå Venstre, Lars Sponheim, viser til at forslaget har vore oversendt til finansministeren for vurdering 21. september 2006. Finansministeren har i svar til komiteen 3. oktober 2006 gjort greie for sitt syn. Svaret følgjer som vedlegg til innstillinga.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det etter skattelova § 6-42 kan bli gitt frådrag for tilskot til institutt som under medverknad av staten driv vitskapleg forskning eller yrkesopplæring. Finansdepartementet har lagt til grunn at for institusjonar som ikkje heilt eller delvis er statlege, blir det stilt krav om at staten må vere representert i styret for institusjonen. Fleirtalet konstaterer at Finansdepartementet følgjeleg ikkje står fritt til å endre praksis på dette området.

I dokumentet baserer forslagsstillarane seg på at akkreditering av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga) oppfyller det lovfesta kravet om statleg medverknad for utdanningsinstitusjonane. Fleirtalet vil i den samanhengen peike på at eit krav om akkreditering ikkje betyr at institusjonen blir driven med noka form for deltaking frå staten. Derfor meiner fleirtalet at akkreditering av NOKUT ikkje er eit tilstrekkeleg vilkår for å oppfylle kravet om statleg medverknad etter skattelova.

Fleirtalet viser elles til at finansministeren legg vekt på at ei avvikling av kravet om statleg medverknad kan skape administrative problem, og at konsekvensane av ei slik utviding av ordninga er vanskeleg å sjå rekkevidda av. Fleirtalet sluttar seg til denne vurderinga.

På dette grunnlag fremmar fleirtalet følgjande forslag:

"Dokument nr. 8:90 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Ine Marie Eriksen, Gunnar Gundersen og Jan Tore Sanner om skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved universiteter og høyskoler - blir ikkje vedteke."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener at intensjonen om likebehandling mellom offentlige og private institusjoner i den nye universitets- og høyskoleloven er et viktig prinsipp. Disse medlemmer peker også på at godkjenning av institusjoner som universitet og høyskoler er tillagt NOKUT. Det er opprettet objektive kvalitetskrav til institusjonen gjennom de krav og den kontroll som NOKUT utøver. Den statlige styring og medvirkning skjer dermed først og fremst gjennom NOKUT.

Tolkningen om at statlig medvirkning betyr at staten må være representert i styret for institusjonen, mener disse medlemmer er en definisjon som burde ha falt bort med opprettelsen av NOKUT. Disse medlemmer ser det som et spørsmål om å ta NOKUT som et kvalitetssikringsorgan på alvor.

Det er et meget oversiktlig antall institusjoner dette spørsmålet er aktuelt for. Finansministerens påpeking av administrative problem og kontrollmessige problemstillinger som en grunn til ikke å likebehandle offentlige og private institusjoner, framstår for disse medlemmer som å lete etter en unnskyldning for å unngå likebehandling.

Disse medlemmer er mer opptatt av at Norge må heve sin forskningsbaserte næringsutvikling betydelig. Gaveprofessorat er et viktig virkemiddel for øke kontakten mellom næringsliv og forskning. Det vil sikre at deler av forskningsinnsatsen rettes inn på områder som defineres av næringslivet og involverer næringslivet sterkt. Det er derfor viktig at alle institusjoner med NOKUT-akkreditering får samme mulighet til å tiltrekke seg gaveprofessorat.

Disse medlemmer vil derfor opprettholde og fremme forslaget om skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorat ved alle NOKUT-akkrediterede institusjoner innen høyere utdanning.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved institusjoner innenfor høyere utdanning, under forutsetning av at vedkommende institusjon er akkreditert av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen)."

FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag frå Framstegspartiet, Høgre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen sørge for skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved institusjoner innenfor høyere utdanning, under forutsetning av at vedkommende institusjon er akkreditert av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen).

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen viser til dokumentet og til det som står ovanfor, og rår Stortinget til å gjere følgjande

v e d t a k :

Dokument nr. 8:90 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Ine Marie Eriksen, Gunnar Gundersen og Jan Tore Sanner om skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved universiteter og høyskoler - blir ikkje vedteke.

Oslo, i finanskomiteen, den 17. november 2006

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen
leiar

Reidar Sandal
ordfører

Vedlegg

Brev fra Finansdepartementet v/finansministeren til finanskomiteen, datert 3. oktober 2006

Dokument 8:90 (2005-2006) - forslag fra stortingsrepresentantene Eriksen, Gundersen og Sanner om skattemessig likebehandling ved opprettelse av gaveprofessorater ved universiteter og høyskoler

Jeg viser til brev fra finanskomiteen av 21. september 2006, der det bes om en uttalelse til det nevnte forslaget.

Etter skatteloven § 6-42 gis det, innenfor visse rammer, fradrag for tilskudd til institutt som under medvirkning av staten forestår vitenskapelig forskning eller yrkesopplæring. For institusjoner som ikke helt eller delvis er statlige, har Finansdepartementet i sin praksis antatt at vilkåret om statlig medvirkning innebærer et krav om at staten må være representert i institusjonenes styre. Dette beror på en tolkning av bestemmelsen i skatteloven § 6-42. Departementet står derfor ikke fritt til å endre praksis på dette området.

Forslaget i Dokument 8:90 (2005-2006) innebærer at Regjeringen skal sørge for at det gis fradragsrett ved opprettelse av gaveprofessorater ved høyere utdanningsinstitusjoner som er akkreditert av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen), uten at det samtidig stilles krav om at staten må være representert i institusjonens styre. Dette forutsetter at NOKUT-akkreditering kan anses å oppfylle det lovfestede kravet om statlig medvirkning for de aktuelle utdanningsinstitusjonene.

NOKUT-akkreditering innebærer en faglig vurdering av om en høyere utdanningsinstitusjon fyller et gitt sett av standarder og kriterier, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-1 første ledd. Akkrediteringen skal baseres på evaluering foretatt av eksterne sakkyndige oppnevnt av NOKUT. Det er likevel ikke et krav for akkreditering at den aktuelle utdanningsinstitusjonen drives med noen form for deltagelse fra staten. NOKUT-akkreditering er derfor etter min oppfatning ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravet om statlig medvirkning i skatteloven § 6-42.

På bakgrunn av det ovennevnte antar jeg at et tiltak som foreslått i Dokument 8:90 (2005-2006) krever en lovendring, slik at kravet om statlig medvirkning avvikles for de aktuelle utdanningsinstitusjonene.

Etter min mening er det ikke hensiktsmessig å gjennomføre endringer eller utvidelser av fradragsordningen etter skatteloven § 6-42 for enkelte grupper av tilskuddsmottakere. En generell avvikling av kravet om statlig medvirkning kan reise problemstillinger av administrativ og kontrollmessig art, og konsekvensene av en slik utvidelse av ordningen synes vanskelig å overskue. Jeg viser for øvrig til mitt svar av 10.05.2006 på skriftlig spørsmål nr. 803 av 26. april 2006 fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen.